

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Me?unarodni, interdisciplinarni, dvojezi?ni, online ?asopis

Zna?aj Kosova sa stanovišta Bosne i Hercegovine

Asim Mujki?

Pitanja o legitimitetu nezavisne države posebno su reaktuelizirana danas u svjetlu rasprava o statusu Kosova. Ove rasprave nepotrebno se dalje politiziraju prenose?i se na BiH pri ?emu se, osobito kao mjera pritiska na me?unarodnu zajednicu iz Beograda i Banja Luke, problem Kosova pokušava ‘internacionalizirati’ poistovje?uju?i poziciju Republike Srpske s pozicijom Kosova, pa se samo na prvi pogled ubjedljivom analogijom uspostavlja lažna dilema: naime, ako Kosovo ne može ostati u Srbiji zašto bi onda Republika Srpska ostala u BiH. Odgovor na pitanje zašto Republika Srpska nije isto što i Kosovo možda se krije u sljede?em: Allen Buchanan poentira da „država gubi leigitimitet ako predstavlja: 1. prijetnju zna?ajnom dijelu svoje populacije izraženu u politici etni?kog ili vjerskog proganjanja, ili 2. ako iskazuje institucionalni rasizam koji zna?ajan dio stanovništva lišava osnovnih ekonomskih i politi?kih prava.“

Ako pogledamo Srbiju i BiH, te poziciju Kosova i Republike Srpske kao njihovih entiteta, opazit ?emo zna?ajne razlike. Prije svega višedecenijska nacionalisti?ka politika Beograda ve? se dokazala kao prijetnja zna?ajnom dijelu svoje populacije – kosovskim Albancima. Ona je ve? bila izražena u formi etni?kog ili vjerskog proganjanja. Vrhunac te prijetnje desio se krajem devedesetih kada je Jugoslavenska vojska u potpunosti etni?ki o?istila Kosovo od Albanaca što je i bio povod za me?unarodnu intervenciju. Ono što je prethodilo ovoj brutalnoj vojnoj akciji Beograda je višedecenijski institucionalni rasizam koji je zna?ajan dio stanovništva države lišio osnovnih ekonomskih i politi?kih prava. Ukinu?e institucija autonomije Kosova krajem osamdesetih, te potpuno isklju?enje Albanaca iz javnog i politi?kog života Kosova uz oružanu kampanju, dovelo je u pitanje legitimitet države Srbije na tom dijelu njene teritorije.

Kakva je pozicija Republike Srpske unutar BiH? Upravo obrnuta. Republika Srpska ne može imati onda isti status kao Kosovo jer Srbija ispunjava oba uslova za gubitak legitimite na Kosovu, dok BiH uop?e nije u prilici da to u?ini na teritoriji Republike Srpske. BiH ni na koji na?in nije u prilici da predstavlja prijetnju zna?ajnom dijelu svoje populacije, niti za to postoje izražena politi?ka platforma, dakle bosanskim Srbima, izraženu u politici etni?kog i vjerskog progonstva na podru?ju Republike Srpske, niti je u prilici da iskazuje institucionalni rasizam koji bi bosanske Srbe u Republici Srpskoj lišio osnovnih ekonomskih i politi?kih prava. Prije ?e biti obrnuto – upravo je Republika Srpska, barem u jednom svom dijelu, ako slijedimo presudu Me?unarodnog tribunala pravde, na politici etni?kog i vjerskog progonstva nesrpskog stanovništva u ratu, a održavana pomo?u institucionalnog rasizma koji zna?ajan dio svoje populacije – Bošnjake i Hrvate (kao što se institucionalnim rasizmom u drugom entitetu, Federaciji BiH marginaliziraju bosanski Srbi) – marginalizira u politi?kom i ekonomskom smislu, u miru. Pravo pitanje onda nije ima li BiH kao država legitimitet, ve? može li se uop?e govoriti o legitimitetu Republike Srpske, jer vidimo da po

---

obje osnove ovaj entitet sam sebe delegitimira, a da, sada nakon presude Međunarodnog suda pravde, i ne propituјemo sami legalitet ovog entiteta. Neko ispunjavanje želja Milorada Dodika u vezi s pravom na otcjepljenje u odsustvu bilo kakve nepravde prema Republici Srpskoj (ukoliko sama pozicioniranost ovog entiteta u BiH nije ‘nepravda’ u glavama etnonacionalističkih političara) uz pomoć lažne analogije s Kosovom, bio bi opasan presedan....

Nikakva država ne može pretendirati na legitimitet ako sistematski gazi dostojanstvo slobodnog građanina, ako svojim ustavnim temeljem ne samo da živi od permanentne krize izazvane nacionalizmom, već ona samom svojom konstitucijom generira krizu koja sprečava bilo kakvu racionalnu državnu organizaciju pokazujući kontinuirano odsustvo potrebe za djelovanjem u pravcu ‘opšteg dobra’. Na djelu je u Bosni i Hercegovini ponižavajuće etničko zlostavljanje građanina koje združeno provode etnopolitike sabrane oko tzv. „nacionalnih stranaka“ i predstavnici međunarodne zajednice, a koje je ozakonjeno Ustavom, uz poražavajuće spoznaju da dejtonska Bosna potičiva na najgrubljoj vrsti diskriminacije utemeljenoj na kolektivističkim karakteristikama etničke pripadnosti konstruiranim kao biološkim, pri čemu je famozno kolektivističko pravo naroda na samoodređenje u potpunosti zatrlo jedno civilizacijski starije pravo, pravo građanina na samoodređenje.

© 2008 Asim Mujkić

(Excerpted from MI, GRAĐANI ETNOPOLISA)

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.